

ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ЗАКЛАДІВ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Інформаційні технології підготовки майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти на сучасному етапі реформування української освіти стають її пріоритетним напрямом. Це засвідчує аналіз останніх досліджень і публікацій, зокрема праць вітчизняних науковців (В. Биков, О. Биковська, В. Вербицький, С. Гончаренко, Р. Гуревич, М. Кадемія, Л. Ковбасенко, С. Сисоєва, В. Стрельников та ін. [8–10]). У формуванні інформаційної компетентності майбутніх педагогів закладів позашкільної освіти важливе місце відводиться проектуванню інформаційних технологій означеної підготовки. Проєктами можуть бути: технології навчання в мережі Інтернет, автоматизовані навчальні системи, електронні видання, гіпертекстові технології, «кейс»- і TV-технології тощо.

Досвід проектування інформаційних технологій підготовки майбутніх педагогів для закладів позашкільної освіти у Полтавському національному педагогічному університеті імені В.Г. Короленка [1–7; 10] дозволив виділити вимоги до процесу проектування:

- а) науковості – враховує положення теорії пізнання, закономірності дидактики, психології;
- б) безпеки – компоненти технології не мають негативного впливу на психіку і здоров'я студентів;
- в) ефективності – гарантоване досягнення результатів;
- г) поліфункціональності – комунікативна, рефлексивна, організаційна, контролююча, коректуюча та прогноуюча функції;
- д) відтворюваності – забезпечуються набагато вищі результати;
- е) керованості – забезпечуються виявлення динаміки, тенденцій, перевірка, контроль, оцінювання, накопичення статистичних даних, їх аналіз.

Виділяємо принципи проектування інформаційних технологій підготовки майбутніх педагогів для закладів позашкільної освіти:

- а) пріоритетності дидактичних підходів до всіх моментів інформаційних технологій підготовки майбутніх педагогів для закладів позашкільної освіти;
- б) модульного підходу до відбору змісту підготовки, програмно-методичного забезпечення та організації освітнього процесу;
- в) максимально можливої інтеграції змісту;
- г) формування інформаційного середовища відповідно до мети, завдань, моделей інформаційних технологій підготовки майбутніх педагогів для закладів позашкільної освіти;
- д) підготовленості до їх застосування студента;
- е) активного зворотного зв'язку.

Серед електронних засобів підготовки майбутніх педагогів для закладів позашкільної освіти слід проєктувати: електронний підручник; електронний навчальний посібник; електронний НМК; електронні тести, які всі можуть поєднуватися в електронному підручнику.

Він, у свою чергу, є таких видів: а) електронна версія друкованого видання, що повторює його; б) електронний підручник, що не має друкованих аналогів; в) автоматизована навчальна система, у якій поєднуються основні компоненти звичайного підручника – навчальні матеріали, списки літератури, наочність тощо; г) навчально-методичний посібник; д) містить програму, тематичний план навчальної дисципліни; е) конкретні методики проведення різних форм занять; є) плани і методичні рекомендації до кожної теми; ж) інформаційно-довідкової системи – нормативні документи; з) глосарій, витяги зі звичайних підручників; к) автоматизована контролююча програма.

Доцільно проєктувати такі види електронних навчально-методичних посібників: а) орієнтовані на електронний підручник, які забезпечують процес підготовки майбутніх педагогів для закладів позашкільної освіти; б) навчальні і контролюючі тести; в) задачники; г) автоматизовані навчальні системи – комплекс навчально-методичних матеріалів та комп'ютерних програм, що керували процесом підготовки педагогів для закладів позашкільної освіти.

Можливості електронних навчально-методичних комплексів є значно більші від друкованих, адже на основі мультимедіа вони об'єднують в єдину інтегровану систему різні за змістом, призначенням, формою матеріали, які враховують рівень підготовки майбутніх педагогів для закладів позашкільної освіти. Доцільно проєктувати електронні варіанти таких навчально-методичних матеріалів як: комп'ютерні презентації ілюстративного характеру; електронні словники і підручники; лабораторні практикуми з можливістю електронного моделювання реальних процесів; програми-тренажери; тестові системи; розширену модель енциклопедії, яка має фотографії, звукозапис, музичний супровід, відео фрагменти; комп'ютерні слайд-фільми.

Серед переваг електронних засобів підготовки майбутніх педагогів назвемо: високу технологічність створення й експлуатації; високий рівень системності подання навчальних матеріалів; різноманітні функції і можливості в процесі підготовки майбутніх педагогів для закладів позашкільної освіти.

Майбутні педагоги для закладів позашкільної освіти за допомогою електронних засобів підготовки швидше засвоюють матеріал і механізм виконання завдань – за допомогою підказок і алгоритмів, гіперпосилань. Вони ефективно використовують їх у самостійній роботі через значну кількість тренувальних вправ і ситуаційних завдань. Перевагою для викладачів є автоматизований контроль знань. Однак, комп'ютеризовані засоби підготовки майбутніх педагогів для закладів позашкільної освіти не можуть замінити викладача, який впливає на майбутніх педагогів, є кращим за будь-які засоби підготовки майбутніх педагогів для закладів позашкільної освіти.

Усі принципи проєктування нових засобів підготовки майбутніх педагогів для закладів позашкільної освіти можна звести у таку систему: а) ергономічні –

безпеки, надійності, психофізіологічної адекватності, хронометричної відповідності, естетичності; б) організаційно-виробничі – економічності, технологічності, уніфікації і стандартизації, патентно-правового, безперервного управління якістю; в) прогностичні – аналізу наукових педагогічних і технічних досягнень в галузі розробки засобів підготовки майбутніх педагогів для закладів позашкільної освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гуманізація педагогічного процесу у вищій школі: колективна монографія / керівник кол. монографії д. пед.н. Л.В. Лебедик. Полтава: ПУЕТ, 2020. 196 с.
2. Лебедик Л.В. Використання інформаційних технологій для забезпечення якості системи підготовки викладача вищої школи в умовах магістратури. *Інформаційні технології – 2017*: збірник тез IV Всеукр. наук.-практ. конф. молодих науковців (18 травня, 2017 р., м. Київ). Київ: Університет імені Бориса Грінченка, 2017. С. 132–134.
3. Лебедик Л.В. Підготовка майбутніх викладачів вищої школи до проектування дидактичних систем: монографія. Полтава: ПУЕТ, 2020. 623с. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/handle/123456789/8837>
4. Лебедик Л.В. Підготовка майбутніх викладачів засобами інформаційних технологій. *Інформаційні технології – 2019*: збірник тез VI Всеукр. наук.-практ. конф. молодих науковців (16 травня, 2019 р., м. Київ). Київ: Університет імені Бориса Грінченка, 2019. С. 62–65.
5. Лебедик Л.В. Підготовка майбутніх викладачів до проектування інформаційних технологій навчання. *Інформаційні технології – 2020* : збірник тез VII Всеукр. наук.-практ. конф. молодих науковців (21 травня, 2020 р., м. Київ). Київ: Університет імені Бориса Грінченка, 2020. С. 53–55. URL : <https://zcit.kubg.edu.ua/index.php/journal>
6. Лебедик Л.В. Проектування інформаційних технологій фахової підготовки майбутніх педагогів. *Педагогічні науки*. Полтава: ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2018. Вип. 71. С. 60–64.
7. Соломкіна М.П., Лебедик Л.В. Використання інформаційних технологій у професійній підготовці майбутніх фахівців дошкільної освіти. *Психолого-педагогічний пошук: збірник матеріалів IV Всеукр. студентської наук.-практ. інтернет-конф. «Дошкільна освіта України в контексті інтеграції до Європейського освітнього простору» 17 травня 2022 р.* Глухів: Глухівський НПУ імені О. Довженка, 2022. С.265–269.
8. Стрельников В.Ю. Використання інформаційних технологій у закладах неперервної освіти. *Інформаційні технології – 2022*: : збірник тез IX Всеукр. наук.-практ. конф. молодих науковців (22 травня, 2022 р., м. Київ). Київ: Університет імені Бориса Грінченка, 2022. С. 74–77.
9. Стрельников В.Ю. Інформаційні технології навчання. *Проблеми освіти*. Київ: Наук.-метод. центр вищої освіти, 2004. Вип. 35. С.84–94.
10. Lebedyk L., Strelnikov V. Educational space of continuous education of teachers: a facilitating approach. *Educational space: post-non-classical perspectives*. Varna: Varna university of management, 2023. pp. 128–157.